

Passie voor Spoor

Nederlandse Vereniging van
Belangstellenden in het
Spoor- en tramwegwezen

www.nvbs.com

NVBS Utrecht

Programma najaar 2022

Maandag 5 september 2022: Rond de Harz.

De Gröperstrasse in Halberstadt met lijn 1 naar het Hauptbahnhof. Foto P Doove 22-9-2015

De **NVBS** is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden: mensen met passie voor spoor! Meer dan 20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers. Elke maand verschijnt het fraai geïllustreerde blad 'Op de Rails' en op de website <http://www.nvbs.com> staat actuele informatie over de activiteiten van de vereniging. Regelmatig worden excursies en buitenlandse reizen georganiseerd en de afdeling Jongeren onderneemt speciale activiteiten voor jonge spoorliefhebbers. De NVBS Winkel heeft een groot assortiment boeken en dvd's over railverkeer. Wie boeken en documentatie zoekt, kan terecht bij de NVBS Bibliotheek en de enorme collecties foto's en documenten. De Winkel, de Bibliotheek en de documentatiecentra zijn gevestigd in 'NVBS Centraal', een gezellige ontmoetingsplaats voor spoorhobbyisten in het stationsgebouw van Amersfoort, Stationsplein 43, met uitzicht op het spoor. U vindt de locatie aan de stadszijde van de hoofduitgang, daar links en bij de eerste ingang naar binnen. U bent van harte welkom!

Maandag 5 september 2022

Rond de Harz.

Presentatie door Peter Doove.

De Harz heeft bij spoorwegliefhebbers een magische klank. De Harzer Schmalspurbahnen hebben een uitgebreid net van smalspoorlijnen, waarvan die naar de top van de Brocken wel de drukste tak van het net is.

Rondom de Harz is echter veel meer te beleven.

Nordhausen ligt aan de zuidelijke uitloper van het net. Het heeft een trambedrijf met drie lijnen dat ook een gedeelte van het net van de HSB berijdt. Stoom- en dieseltreinen van de HSB en de hybride- en elektrische trams van Stadtwerke Nordhausen zijn er te zien.

De Domstad Halberstadt ligt iets ten noorden van het eindpunt Quedlinburg. Het heeft slechts 40.000 inwoners en beschikt toch over een trambedrijf dat met twee lijnen de stad doorkruist. In het weekend rijdt lijn 2 door naar het bos bij Klus.

Lok 9, O&K 1931 werd in 2014 verkocht aan de Kinderspoorweg in Jekaterinenburg. Foto P. Doove, Benndorf 2-8-2008

Ten oosten van de Harz ligt de Landkreis Mansfeld-Südharz. Hier werd vooral kopererts gewonnen. In het Humboldt-Schloss is het Mansfeld Museum gevestigd met een buitenterrein vol aan de ertswinning verbonden machines. De Mansfelder Bergwerksbahn te Klostermansfeld is een ruim 10 kilometer lange museumspoorweg tussen het DB Station Klostermansfeld (Benndorf) en Hettstedt Kupferkammerhütte. Met stoom wordt zo een klein deel van het vroeger zo uitgebreide net bereden.

Het programma bestaat uit een presentatie van dia's, gevolgd door drie films.

Maandag 3 oktober 2022

China, stoom achter het bamboegordijn

Presentatie door Bert van der Kruk.

China, dat geheimzinnige verre Aziatische land met zijn geheel eigen cultuur, aparte taal en schrift stelde pas eind zeventiger jaren, na de dood van Mao, langzaam zijn grenzen open voor westerse bezoekers. Spoorwegliefhebbers grepen die kans met beide handen aan want in dit land zouden nog ruim 10.000 stoomlocomotieven in dienst zijn. In het begin waren dit ware ontdekkingsreizen waarin het culturele aspect de hoofdmoot vormde. Maar al snel begonnen de Chinezen te begrijpen wat die stoomfans wilden en voerden hun reizen naar streken waar veel Chinezen nog nooit een westerling hadden gezien.

Uw presentator maakte in 1984 zo'n reis mee naar het toen al ontdekte stoomparadijs Mantsjoerije waar naast de nodige stoompluimen ook de trambedrijven van de steden Harbin en Changchun konden worden gefotografeerd.

RM 1091 depot Changchun. Foto Bert van der Kruk

Dit soort reizen waren in die tijd altijd een mix van cultuur en hobby. Gelukkig wel, want een bezoek aan de verboden stad en de Chinese muur mag je niet missen, evenmin als het terracottaleger in Xi'an waar de spoorwegen een voor velen nog grotere verrassing hadden, want hier was nog een behoorlijk aantal 2-C-1 Pacifics in de reizigersdienst aan hun laatste dienstjaren bezig. Een hoogtepunt was ongetwijfeld een bezoek aan de laatste grote stoomlokmfabriek ter wereld in Datong waar tot 1987 jaarlijks nog 300 nieuwe lokken gebouwd werden.

Maandag 7 november 2022

Benelux

Presentatie door Cock Koelewijn

NS 1208 + Pec + EID2 348 + EID4 737 Asd-Vs te Haarlem t.h.v. de Hoofdwerkplaats. Foto Beeldbank NVBS .

Al meer dan zeventig jaar is er een directe verbinding met doorgaande elektrische treinen van Amsterdam naar Brussel. De presentatie begint bij de voorbereidingen voor en na de Tweede Wereldoorlog, gaat verder over de opening van de Beneluxverbinding in 1957 met de Hondekoptreinstellen, de groei in de jaren 60, de komst van de eerste trekduwtreinen in de jaren 70, het nieuwe materieel in de jaren 80, de Fyra-verbinding en het

vervangende aanbod via de HSL met de hedendaagse sandwich-treinen met Traxx-locomotieven. Uitgebreide informatie is te vinden in het boek Amsterdam – Brussel, dat in 2019 is gepubliceerd door Uquilair.

Maandag 12 december 2022

Interrail 1972, een trein- en tramreis door Europa 50 jaar geleden

Presentatie door John Krijgsman

In 1972 werd de Interrail-kaart ingevoerd, waarmee jongeren tot 21 jaar een maand lang onbeperkt per trein door 21 landen in Europa konden reizen. John Krijgsman vroeg en kreeg er

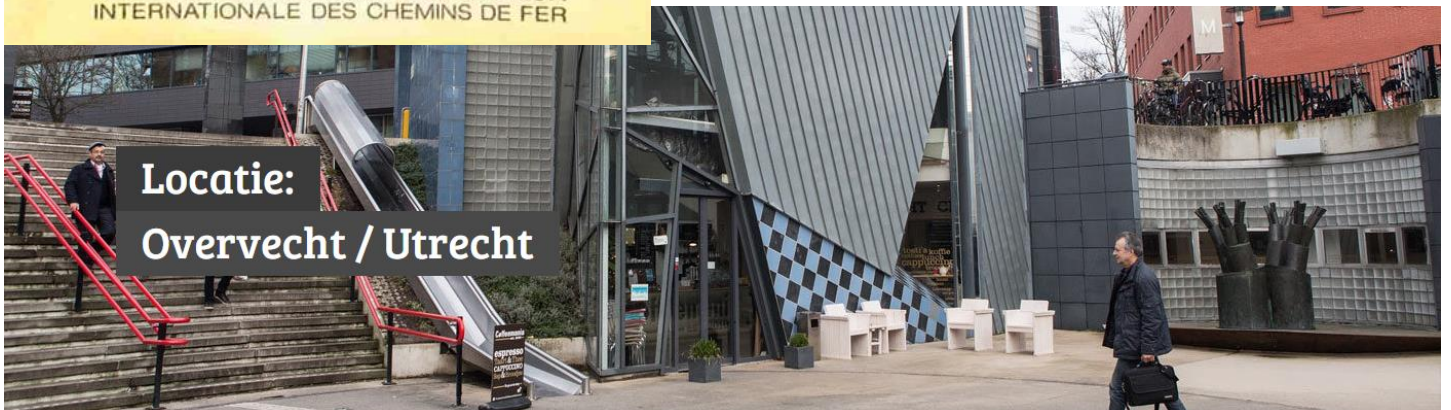
jeunes de moins de 21 ans

PARCOUREZ L'EUROPE
avec
INTER RAIL 72

renseignez-vous
dans les gares et
organismes de voyages

UIC
CINQUANTENAIRE DE L'UNION
INTERNATIONALE DES CHEMINS DE FER

een van zijn vader als cadeau voor zijn behaalde HBS-diploma en vertrok op 12 juli 1972 uit Rotterdam voor een 31 dagen durende treinreis. In zijn rugzak een nieuwe kleinbeeldcamera en 12 diafilms à 36 opnamen. Hij reisde door elf landen tussen Finland en Joegoslavië in een toen nog niet 'grenzenloos' Europa en bezocht 26 tramsteden. Zonder spoorboekje, met de landkaart van Europa in zijn hoofd als leidraad. 50 jaar later volgen we John op zijn reis van toen. We zien trein- en trammaterieel dat vrijwel allemaal verdwenen is of een museale bestemming heeft gekregen. In vijf steden (Flensburg, Hamburg, Kiel, Malmö, Turku) is het trambedrijf sindsdien opgeheven. Maar ook zien we treinen en trams die toen net nieuw waren. Enkele daarvan rijden vandaag de dag nog steeds. Stoomtractie was er 50 jaar geleden al bijna niet meer, maar toch kreeg John nog enkele stoomlocs voor de lens. Ook houten spoorwegrijtuigen en vooroorlogse trams komen op het scherm. Naast zo'n 260 gescande dia's zijn er de verhalen over die 10.000 kilometer lange treinreis door Europa.

Locatie:
Overvecht / Utrecht

NVBS afd. Utrecht organiseert van september tot en met mei bijeenkomsten. Deze avonden worden gehouden in "Coffeemanía", Tiberdreef 10 bij de onderdoorgang van het station Utrecht Overvecht. Coffeemanía is open om 19.00 uur. Aan de bar zijn koffie, thee of een drankje verkrijgbaar. Het programma duurt van 19.30 uur tot uiterlijk 22.30 uur. De toegang is € 3,00 per persoon. Bereikbaar met U-OV lijn 1 en 6 en per transferversneller.(zie de foto) Met de trein stap je uit voor de deur. In de buurt is parkeren mogelijk.

Voorzitter Peter Doove.
Secretaris/Penningmeester Mar de Klerk.
utrecht@nvbs.com

Interesse in nieuws? Verenigingsnieuws, nieuw in de winkel, bibliotheek en archief. Reistips en de Railagenda. Het zoekplaatje en nog veel meer. Meld je aan voor de gratis nieuwsbrief NVBS Actueel via de website www.NVBS.com informatie en aanmelden.